

Ilca poslal, je bil najlepši v vsi razstavi; bil je namreč srednje črnat, gostoluskinast, svetlozelen, lepodišeč in leporašč. Hmelj, hmelj! mislimo, je rastlina, ki naj bi se je kmetovavci, kjer je zemlja zato, poprijeli z največo pridnostjo. Ne bojo se kesali. To je eden tistih sadežev, ki naj bi ga namesti žita tam sadili, kjer žito ne nese dobička, pa je se ve, da svet pripraven za hmelj. Hmeljniki se sedaj tu in tam že množé in se bodo čedalje bolj množili, in revnega kmeta, če se hmeljarstva le s pravim pridom poprime, v boljši stan povzdignili. Pri vpeljavi hmeljeve reje morajo pa kmetovavci, če si hočejo dober kosček kruha pridobiti, na to gledati, da ga v take kraje zasade, ki so v zatišji pred hudimi vetrovi in na solncu, in kjer je zemlja ilovnata. Kraji, kjer so radi ostri vetrovi, niso za hmelj pripravi; zato naj kmet na to pazi, da ga na dober kraj posadi, mu dobro gnoji, skrbno obdeluje in sadike plevela trebi.

Kar se pa presne (letošnje) zelenjave tiče, ki se k vrtnarstvu šteje, smo videli v razstavi prav lep kifelčast krompir iz Schwarzenberg-ovega vrta in obilo druge mnogovrstne zelenjave iz grajščine Edvard Eltz-ovega v Andageru (doljni Avstrii). Vnovič smo se prepričali, da ima ta krompir veliko in različnih imen, kakor na pr. „pommés de terre de quarant jours“ etc. pa je vendar vedno le eno pleme, namreč tako imenovan kifelčar, ki se le na gnojnikih (Mistbeeten) prav lep in debel izreja. — V razredu „Gorica“ smo prav lepe presne artičoke in zeleni grah v razstavi videli. — Gorko Primorsko bi tam, kjer je zemlja dobra, moglo veliko veliko storiti za povzdigo kmetijstva, da bi se odvrnila beraška palica, která marsikteremu žuga.

(Dalje prihodnjič.)

Obrtnijske stvari.

Priporočilo.

Naš domorodec g. Leopold Gecelj, podobar, zlatar in malar, stanujoč v Ljubljani, je izdelal za podružnico sv. Jakoba na Veliki loki (župnije Št. lorenške) dva stranska oltarja z zmalanima podobama sv. Mihela in sv. Pankracija, s primernimi kipi ob stranéh, s kantskimi tablami in novo léco; zraven je obnovil véliki oltar sv. Jakoba tako naglo, lično in okusno, da zasluži v ti reči zastran svoje umetnosti, zmerne cene in pravne svoje obnašbe vso hvalo. To hvalo mu priznavajo ne le svetni in duhovni gospodje, zlasti prečastiti gospod dekan trebanski, kateri so več potov ogledovali njegovo delo, in ga očitno pohvalili, ampak tudi vsa cerkvena srenja, in tukajšnji farani mu o tem pričajo. Zatoraj bodi omenjeni gosp. Gecelj vsem cerkvenim oskrbnikom in drugim, kateri tacih izdelkov potrebujejo, s tem prav živo priporočen.

Cerkveno predstojništvo v Št. Lorencu 30. julija 1866.

Šolske stvari.

Kakošen sad so nekdanje nemške ljudske šole na Kranjskem obrodile.

(Konec iz 20. lista.)

Ali res toliko Kranjcev med Nemce zahaja, da bi se bilo zato treba vsem v ljudskih šolah nemščine učiti? — Da se prepričamo, da ne zahaja toliko našega ljudstva med Nemce, kakor morda nekteri nevedneži mislijo, sem si izvolil v pregled visoko gorensko stran, která je nemški meji najbližja in kjer je toraj

občenje med Slovenci in Nemci najbolj pogosto. Koliko jih toraj iz te okrajine živi med Nemci ali med nje zahaja?

Pregled.

Iz Radolice	3	Iz Gorján	7
„ Mošenj	17	„ Bohinjske Bele	6
„ Dobrave	1	„ Bistrice	13
„ Kropce	1	„ Srednje vasi	1
„ Ovšiš	6	„ Gorjuš	1
„ Kamnegorice neki	—	„ Koroške Bele	27
„ Begun	30	„ Dovjega	32
„ Breznice	25	„ Kranjske gore	230
„ Grada	20	„ Rateč	100

Skupaj 520

Premisljki.

Ker ima ta okrajina okoli 28.000 ljudi toraj živita med Nemci ali zahajata med nje izmed sto ljudi komaj dva. Ako pa izvzamemo Kranjsko goro in Rateče, kjer je ljudstvo prav prav blizo meje, pa še ne eden izmed sto ljudi ne živi med Nemci. Ako je pa v najbližnji dotiki z Nemci taka, kako pač malo jih mora živeti med Nemci v tistih okrajinah, kjer nima ljudstvo z Nemci nič opraviti, kjer ne hodijo ljudje ne na Koroško drvarit in ne na Štajarsko tkat, ali pa po kupčiji, kakor Gorenci.

Skoraj bi si upal dve reči reči: Prvič, da komaj toliko Kranjcev med Nemci prebiva, kolikor ima kranjska zemlja „žnidarjev.“ Kaj bi pa rekli, ako bi bila dana zapoved, da se mora vsak možki „žnidarstva“ učiti, ker vsak kanton 50 ali 60 „žnidarjev“ potrebuje. Ali mar ni ravno tako, ako se 100 učencev v ljudski šoli uči nemščine, ktere bo morebiti le enemu ali pa k večemu dvema potreba? — Drugo pa rečem, da je gotovo Kranjcev in Kranjic samo v Trstu več, kakor povsod med Nemci. Ali toraj ni ravno taka in še večja potreba, da bi se po naših ljudskih šolah tudi laški jezik učil, kterege vsi potrebujejo, kateri v Trstu živijo ali tje zahajajo? — Kaj pa da? — Dandanašnji bi bila prava ura, se v laščino in nemščino prav srčno zaljubiti, ker nas Lah in Nemeč tako občutno ljubita, da nas je prvi že iz laškega spravil, drugi pa nas — naše nemškovanje spoštovaje — z obema rokama na vrat na nos iz Nemčije tišči! — „Slepemu jedno oko dosta!“

Šolska sporočila.

5. Sporočilo ljubljanske više gimnazije.

Na čelu ima dva sestavka: prvemu nemškemu je naslov: „Ueber die sogenannte Einwanderung der Claudier, vom Professor Anton Heinrich“, — drugemu, slovenskemu pa: „Kako naj bi se učila zgodovina v naših srednjih šolah“, spisal profesor Melcer. Gosp. profesor Melcer pravi v svojem spisu, da se pogosto sliši tožba (in tudi on sam to deloma potrjuje), da so nekdanji gimnazisti v zgodovini bolje podučeni bili in da tudi v zemljepisnem znanstvu ne dosejajo tiste stopnje, ktero vlada po postavah zahteva. Ali take razprave kakor je gori omenjena „über die sogenannte Einwanderung der Claudier“ bodo pomagale temu, česar želi profesor Melcer, prepuščamo v razsodbo njemu samemu, ki odkritosrčno pravi, da tudi „Nos, nos, consules, desumus.“ Obrnemo se toraj brž do njegovega spisa, s katerim nam je zeló vstregel. Sestavek vés je dobro prevdarsjen in po večletnih skušnjah posnet. Z odkritosrčno besedo odkriva marsiktero napako v sedanjem načrtu, po katerem se na naših gimnazijah učita zemljepisje in povestnica,* in sèm ter tje daje dobre svete. Zlasti smo gosp. profesorju hvaležni za to, kar piše zastran domače naše